

ШИП Надія Андріївна (20. 10. 1945, м. Бокове-Антрацит, нині Антрацит Ровеньківського р-ну Луганської обл.) — історик. Доктор історичних наук (1992), професор (2000). Закінчила Луганський педагогічний інститут (1966). Учителювала; працювала (з перервою) в Інституті історії НАНУ (1969—79, 1984—98): від 1992 — провідний науковий співробітник відділу історії України 19 — початку 20 ст.; 1979—84 — завідувач редакції історії видавництва «Радянська школа»; 1998—2008 — завідувач кафедри суспільних наук, 2008—16 — професор кафедри суспільних та

педагогічних дисциплін Українського університету фінансів та міжнародної торгівлі (усі — Київ); 2016—20 — професор кафедри філософії і соціальних наук Київського торговельно-економічного університету. Від 2010 — старший, провідний науковий співробітник відділу фондів рукописної спадщини Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. Вернадського (Київ, до 2020 — за сумісництвом). Досліджує історію культури, національного та церковно-православного руху, духовної освіти 19 — початку 20 ст.; сучасні соціогуманітарні проблеми в Україні.

Основні праці

Русско-украинское культурное сотрудничество в XVIII — первой половине XIX вв. 1988; Интеллигенция на Украине (XIX в.). 1991; Церковно-православный рух в Україні (поч. XX ст.). 1995; Етимологія і семантика терміна «Русь». 2002; Суспільно-політичне і духовне життя українців у складі Російської імперії (XIX ст.). 2004; Київська духовна академія в культурно-освітньому просторі України (1819—1919). 2010; Мораль і бізнес. Духовні орієнтири майбутнього підприємця. 2011; Тарас Шевченко, Павло Чубинський — духовні символи українства. 2014; Слов'янофільство — духовний феномен XIX ст.: погляд з Києва. 2021; Наукова еволюція Василя Данилевича в часі та українському просторі (кінець XIX — 30-ті роки XX ст.). 2023 (усі — Київ).

Г. В. Степаненко

Бібліографічний опис:

Шип Надія Андріївна / Г. В. Степаненко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891193>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).